

Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка
Факультет української філології та журналістики
Кафедра історії української літератури та компаративістики

Силабус
навчальної дисципліни
«Історія української літератури»
(І половина XIX століття)

1. Загальна інформація про курс

Назва курсу, мова викладання	ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ (І половина XIX століття) Мова викладання – українська.
Викладачі	Джурбій Тетяна Олександрівна, кандидат філологічних наук, старший викладач кафедри історії української літератури та компаративістики.
Профайл викладачів	https://ukrlit.kpnu.edu.ua/dzhurbii-tetiana-oleksandrivna/
Сторінка курсу в MOODLE	https://moodle.kpnu.edu.ua/course/view.php?id=1218
E-mail	dzhurbii.tetiana@kpnu.edu.ua
Консультації	четвер 14.00–15.00 Місце проведення консультацій – 418 аудиторія (центральний корпус), платформа MOODLE.

2. Анотація до курсу

Курс «Історія української літератури» (І половина XIX століття) як навчальна дисципліна передбачає ознайомлення студентів з основними тенденціями розвитку українського літературного процесу першої половини XIX ст., акцентуючи увагу на традиціях і новаторстві митців слова, простежуючи загальнонаціональні тенденції розвитку української літератури у зв'язках з іншими літературами.

Мета і завдання курсу: ознайомлення студентів із періодом зародження та початкових етапів розвитку нового українського письменства, його еволюції, характеристика особливостей нової літератури, з'ясування наступності традицій; формування уявлення про концепцію цілісності, безперервності ідейно-художніх змагань українського художнього слова, його історичної закономірності; розкриття діалектики взаємодії літературних і позалітературних факторів і компонентів, на з'ясуванні естетичної і морально-етичної функції письменства; дослідження історичної змінюваності напрямів, течій, стилів, жанрів, посилення акцентів щодо питань розвитку художньої свідомості, майстерності, зростання естетичного і морального потенціалу української класичної літератури; дослідження особливостей творчої індивідуальності визначних письменників української літератури, їх внеску в національну і всесвітню літературу; формування у студентів цілісної поняттєвої структури курсу історії української літератури.

Завдання курсу полягає у висвітленні неперервності літературного процесу, сприянні усвідомлення літератури як певного національного та історичного типу художньої творчості, удосконаленні вміння студентів зіставляти художні твори, сприянні вироблення в них власних поглядів на явища літературного процесу та умінні розглянути літературний твір в органічній єдності з культурним життям України та як складову культурологічного процесу у світовому вимірі.

3. Результати навчання

Програмні компетентності навчання

Інтегральна компетентність:

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми в галузі середньої освіти з розвитку, навчання і виховання учнів (рівень базової середньої освіти), що передбачає застосування загальних психолого-педагогічних теорій і методик навчання української мови і літератури, та характеризується комплексністю й невизначеністю умов.

Загальні компетентності:

ЗК 03	Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
ЗК 05	Здатність бути критичним і самокритичним
ЗК 06	Здатність до абстрактного мислення, аналізу й синтезу.
ЗК 07	Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.
ЗК 08	Здатність до міжособистісної взаємодії.
ЗК 09	Здатність працювати в команді та автономно.
ЗК 10	Здатність учитися й оволодіти сучасними знаннями.
ЗК 11	Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.
ЗК 13	Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.
ЗК 14	Здатність виявляти, ставити та розв'язувати проблеми.
ЗК 15	Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.
ЗК 16	Здатність проявляти творчий підхід у розробленні ідей та в досягненні мети досліджень.

Спеціальні (фахові) компетентності:

СК 01	Здатність формувати в здобувачів загальної середньої освіти предметні компетентності.
СК 08	Здатність використовувати досягнення сучасної науки в галузі теорії та історії української мови й літератури в закладах загальної середньої освіти, практиці навчання української мови й літератури.
СК 09	Здатність усвідомлювати структуру філологічної науки (мовознавства й літературознавства) та її теоретичні основ
СК 11	Здатність використовувати в професійній діяльності знання з теорії та історії української мови і української літератури.
СК 14	Здатність використовувати в професійній діяльності системні знання про основні періоди розвитку української літератури, від давнини до XXI століття, еволюцію напрямів, жанрів і стилів, чільних представників та художні явища, а також знання про тенденції розвитку світового літературного процесу.

Очікувані результати навчання з дисципліни

ПРН 05	Уміти оперувати базовими категоріями й поняттями мовознавства, літературознавства, методики навчання української мови та літератури.
ПРН 10	Знати, розуміти й демонструвати здатність реалізовувати теоретичні й методичні засади навчання української мови і літератури для виконання освітньої програми в закладах загальної середньої освіти.
ПРН 11	Демонструвати й застосовувати знання з української мови і літератури, необхідні для формування предметних компетентностей здобувачів загальної середньої освіти.
ПРН 12	Знати основні функції й закони розвитку мови як суспільного явища, різнорівневу (системну) організацію української мови та її норми, особливості використання мовних одиниць у певному контексті, мовний дискурс художньої літератури й сучасності, провідні тенденції розвитку літературного процесу в Україні.
ПРН 14	Пояснювати особливості розвитку української мови та літератури, специфіку перебігу літературного процесу в Україні в культурному контексті, зміст

	естетичних теорій, методів, напрямів, течій, стилів, жанрів; твори української класики й сучасності; порівнювати мовні й літературні факти, явища, визначає їхні подібності й відмінності.
ПРН 15	Застосовувати різні види аналізу художнього твору, визначати його жанрово-стильову своєрідність, місце в літературному процесі, традиції й новаторство, зв'язок із фольклором, міфологією, філософією, значення для національної та світової культури.
ПРН 17	Ефективно спілкуватися в колективі, науково-навчальній, соціально-культурній та офіційно-ділових сферах; виступати перед аудиторією, брати участь у дискусіях, обстоювати власну думку (позицію), дотримуватися культури поведінки й мовленнєвого спілкування.
ПРН 18	Мати творчо-критичне мислення, творчо використовувати різні теорії й досвід (український, закордонний) у процесі розв'язання соціальних і професійних завдань.
ПРН 20	Використовувати гуманістичний потенціал української мови та літератури для формування духовного світу юного покоління громадян України.

У результаті засвоєння навчальної дисципліни здобувач вищої освіти **повинен:**

знати - особливості культурно-історичної доби; поняття «нова українська література», її риси; шляхи (напрями) розвитку літератури; естетичний синкретизм літератури періоду перших десятиріч та 40-60-х рр. XIX ст.; головні етапи життєвого та творчого шляху письменників; сюжет, особливості композиції, система образів, жанрові особливості прочитаних творів; естетичне, загальнолюдське і конкретно-історичне значення вивчених творів; характерні особливості стилю письменників; основні теоретичні положення; художні;

уміти робити глибокий ідейно-художній аналіз літературного твору в єдності змісту і форми, давати йому власну оцінку; визначати основну проблематику, сюжет, композицію, систему образів, виразально-зображувальні засоби мови; працювати з літературно-критичними джерелами, монографічними дослідженнями (складати тези, конспекти); обґрунтовувати свою оцінку прочитаних творів; готувати усні й письмові роботи, різні за обсягом, характером і жанром; ефективно застосовувати теоретичні професійні знання у практичній діяльності.

4. Формат курсу

Стандартний курс (очний; нормативна дисципліна). Можливе застосування об'єктно-модульного динамічного середовища навчання Moodle та застосунків для проведення відеоконференцій.

5. Обсяг і ознаки курсу

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни
	<i>денна форма навчання</i>
Рік навчання	2 / 2020-2021
Семестр вивчення	3, 4
Кількість кредитів ЄКТС	5
Загальний обсяг годин	150
Кількість годин навчальних занять	76
Лекційні заняття	52

Практичні заняття	24
Самостійна робота	74
Форма підсумкового контролю	екзамен

6. Пререквізити курсу та кореквізити курсу

Дисципліни-пререквізити: вступ до літературознавства, фольклор, історія України.
Дисципліни-кореквізити: літературне краєзнавство.

7. Технічне й програмне забезпечення, обладнання

Вивчення курсу не потребує спеціального матеріально-технічного та/або інформаційного забезпечення, однак можливе використання проєктора й ноутбука / персонального комп'ютера для створення презентацій у форматі MS Power Point або інших. Передбачається застосування об'єктно-модульного динамічного середовища навчання MOODLE.

8. Політика курсу

Відвідування занять. Очікується, що студенти відвідуватимуть лекційні та практичні заняття. Під час відвідування всіх видів занять і консультацій очікується дотримання правил внутрішнього розпорядку Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка (<https://drive.google.com/file/d/1kXGZVxEIcG0Cmy33EvqF2c2E7hGHUrT8/view>) та етичних норм поведінки.

Встановлюються терміни виконання здобувачами усіх видів робіт, передбачених курсом. За несвоєчасно подані роботи / завдання (з порушенням визначених термінів) знижуватимуться бали.

Якщо студент не відпрацював пропущені навчальні заняття, не виправив оцінки 0,1,2,3, отримані на навчальних заняттях, виконав завдання модульної контрольної роботи (МКР) або самостійної роботи менше ніж на 60% від максимальної кількості балів, виділених на ці види робіт, він вважається таким, що має академічну заборгованість за результатами поточного контролю.

Пропущені заняття студент має відпрацювати. За відпрацьовані лекційні заняття оцінки не ставляться, за практичні заняття нараховуються бали середнього (4, 5, 6), достатнього (7, 8, 9) та високого рівня (10, 11, 12).

Очікується, що студенти поступово відпрацьовуватимуть пропущені заняття й завершать цей процес вчасно (до останнього практичного заняття з дисципліни). Відпрацювання лекційного заняття передбачає знання аспірантом питань плану. Відпрацювання пропущеного практичного заняття передбачає опанування теоретичних питань плану заняття й виконання запланованих завдань.

Академічна доброчесність. Дотримання академічної доброчесності регулюється Кодексом академічної доброчесності Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка (https://drive.google.com/file/d/1W_tRKAqt4kKFyD1zNzR76uxVZY3mUjBV/view) та Положенням про дотримання академічної доброчесності науково-педагогічними працівниками та здобувачами вищої освіти Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка (<https://drive.google.com/file/d/1nVC6hDHeT4WxNS5c45xybMiWBEVDbGpb/view>). Списування під час контрольних робіт та екзамену заборонені (зокрема, з використанням мобільних пристроїв). Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента та фактів списування є підставою для її незарахування викладачем (незалежно від масштабів плагіату чи обману).

Література. Для пошуку рекомендованої літератури студенти можуть послуговуватися бібліотекою університету, фондами кафедри історії української літератури та компаративістики й інтернетними ресурсами. Здобувачі заохочуються до використання літератури, якої немає з-поміж рекомендованої.

Комунікування з викладачем. Спілкування з викладачами здійснюється під час лекційних і практичних занять (участь у бесідах, дискусіях, відповіді на питання тощо), консультацій, на засіданні наукових семінарів.

Схема курсу

9.

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин						
	Разом	У тому числі					
		лекційні заняття	практичні заняття	семінарські заняття	лабораторні заняття	Самостійна робота	Індивідуальна робота
Змістовий модуль 3. Історія української літератури пер. дес. XIX ст.							
Тема 1. Вступ. Загальна характеристика літературного процесу I десятиріч XIX ст..	6	2	-	-	-	4	
Тема 2. І.П.Котляревський. Життєтворчість	8	2	2	-	-	4	
Тема 3. Творчість П.П.Гулака-Артемовського	8	2	2	-	-	4	
Тема 4. Г.Ф.Квітка-Основ'яненко. Проза. Драматургія	10	4	2	-	-	4	
Тема 5. Романтизм 20-40-х рр. XIX ст..	11	4	2	-	-	5	
Тема 6. Літературне відродження на західноукраїнських землях 20-40-х рр. XIX ст.	6	2	-	-	-	4	
Тема 7. Творчість М. Костомарова	8	2	2	-	-	4	
Тема 8. Є.П.Гребінка	8	2	2	-	-	4	
Тема 9. Творчість поетів романтичної школи	10	4	2	-	-	4	
Разом за змістовим модулем 3	75	24	14	-	-	37	
Змістовий модуль 4. Історія української літератури 40-60-х рр. XIX ст.							
Тема 1. Вступ.	10	2	-	-	-	8	
Тема 2. Творчість Т.Г.Шевченка (1814-1861рр.).	24	8	4	-	-	12	
Тема 3. Українська проза 50-60-х рр. XIX ст.	24	10	4	-	-	10	
Тема 4. Українська поезія 50-60-х	17	8	2	-	-	7	

рр. XIX ст.							
Разом за II семестр	75	28	10	-	-	37	
Усього годин	150	52	24	-	-	74	

10. Система оцінювання та вимоги

Розподіл балів, що присвоюються студентам:

Поточний і модульний контроль (60 балів)						Екзамен	Сума
Змістовий модуль 3 (30 балів)			Змістовий модуль 4 (30 балів)				
Поточний контроль	МКР	Самостійна робота	Поточний контроль	МКР	Самостійна робота	40	100
10 балів	10 балів	10 балів	10 балів	10 балів	10 балів		

Поточний контроль (20 балів)

Максимальний бал оцінки поточної успішності студентів на навчальних заняттях – 12 (Положення про рейтингову систему оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти КПНУ імені Івана Огієнка https://drive.google.com/file/d/1aD_jeL-jGRbDWAegkQ58tdMxxbqQKufF/view).

Студенту, який не виконав поточних домашніх завдань, не підготувався до навчальних занять, в журнал обліку роботи академічної групи ставиться 0 балів.

Студент, знання, уміння і навички якого на навчальних заняттях за 12-бальною шкалою оцінено від 1 до 3 балів, вважається таким, що недостатньо підготувався до цих занять і має академічну заборгованість за результатами поточного контролю. Поточну заборгованість, пов'язану з непідготовленістю або недостатньою підготовленістю до навчальних занять, студент повинен ліквідувати. За ліквідацію поточної заборгованості нараховуються бали середнього (4, 5, 6), достатнього (7, 8, 9) та високого рівня (10, 11, 12).

Самостійна робота (20 балів)

Перевірку питань й завдань самостійної роботи, які студенти готують на практичні заняття та на консультації, здійснює викладач, який їх проводить.

Студенти, які за виконання завдань СР отримали рейтинговий бал менший 60% від максимальної кількості балів, виділених на цей вид роботи, а також ті, що не з'явилися на консультації, або не виконали її завдань, вважаються такими, що мають академічну заборгованість за результатами поточного контролю, ліквідація якої є обов'язковою.

Модульна контрольна робота (20 балів)

Модульна контрольна робота виконується у письмовій формі. До її написання допускаються всі студенти. Позитивну оцінку за МКР не рекомендується покращувати. Невиконання МКР оцінюється 0 балів.

Студенти, які за результатами виконання МКР отримали рейтинговий бал менший 60 % від максимальної кількості балів, виділених на цей вид роботи, а також ті, що не з'явилися для її виконання або не виконали її завдань, вважаються такими, що мають академічну заборгованість за результатами поточного контролю, ліквідація якої є обов'язковою.

Підсумковий рейтинг з кредитного модуля (дисципліни)

Рейтингова оцінка з кредитного модуля	Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за національною шкалою
--	------------------------------	--------------------------------------

90-100 і більше	А (відмінно)	відмінно
82-89	В (дуже добре)	добре
75-81	С (добре)	
67-74	Д (задовільно)	задовільно
60-66	Е (достатньо)	
35-59	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)	незадовільно
34 і менше	F (незадовільно з обов'язковим проведенням додаткової роботи щодо вивчення навчального матеріалу кредитного модуля)	

Перескладання рейтингових оцінок (від 60 і більше балів) з метою їх підвищення дозволяється лише у виняткових випадках за погодженням з деканом факультету та з дозволу ректора університету.

Рейтингова оцінка у балах знань, умінь і навичок студента на навчальних заняттях з навчального (змістового) модуля обчислюється після проведення цих занять та ліквідації поточної заборгованості, пов'язаної з пропусками занять, невідповідністю або недостатньою підготовленістю до них.

11. Література:

Основна:

1. Історія української літератури XIX ст.: підручник : у 2-х кн. Кн. 1 / За ред. М.Г. Жулинського. Київ : Либідь, 2005. 656 с.
2. Історія української літератури та літературно-критичної думки першої половини XIX століття: Підручник / За ред. О.А. Галича. Київ : ЦНЛ, 2006. 392 с.
3. Чижевський Д.І. Історія української літератури. Київ : Академія, 2008. 568 с.

Додаткова:

1. Історія української літератури: в 12 т. Т. 3: Література XIX століття (1800-1830) / наук. ред.: М. Бондар, Ю. Кузнецов; заг. ред. вид. В. Дончика. Київ: Наукова думка, 2016. 750 с.
2. Історія української літератури: в 12 т. Т. 4. Тарас Шевченко / автор І. Дзюба; наук. ред. М. Жулинський. Київ: Наукова думка, 2014. 783 с.
3. Жулинський М. Українська література. Творці і твори. Київ : Либідь, 2011.
4. Барабаш Ю.Я. Тарас Шевченко: Імператив України: Історіо- й націсофська парадигми. Київ, 2004.
5. Чопик Р. Вовчок // *Слово і Час*. 2007. №8. С. 3 – 14.
6. Гаврилюк О. П.Куліш як приклад взаємообумовленості національного та загальнолюдського // *Українська література в загальноосвітній школі*. 2000. №6. С. 51 – 54.
7. Голобородько Я. Категорія національного в житті і духовній спадщині П.Куліша // *Українська література в загальноосвітній школі*. 2002. №3. С. 29 – 33.
8. Донцов Д. Два антагоністи (П.Куліш і Т.Шевченко) // *Дивослово*. 2006. №4. С. 54 – 59.
9. Ковалець Л. Ю.Федькович: штрихи історії особистого світу (На відзнаку 170-ліття Поета) // *Дзвін*. 2004. №11 – №12. С. 108 – 115.
10. Данюк Н. Метод психологізації у творчості А.Свидницького // *Слово і Час*. 2005. №6. С. 80 – 83.
11. Данюк Н. Про художню інтерпретацію теми села і міста у романі А.Свидницького «Люборацькі» // *Українська мова і література в середніх школах, гімназіях, ліцеях, колегіумах*. 2001. №3. С. 205 – 208.
12. Погребенник В. Традиційна українська культура у творчості Олекси Стороженка // *Українська література в загальноосвітній школі*. 2008. №4. С. 2 – 7.
13. Решетула С. «Марко Проклятий» – роман-експеримент (міфологічний аспект) // *Слово і Час*. 2006. №9. С. 34 – 39.
14. Решетула С. На світанку української химерної прози: оповідання О.Стороженка // *Дивослово*. 2007. №4. С. 58 – 61.